

s.nr 16/13640

9. mars 2017

Registreringsrapport

Uten funn av automatisk fredete/ nyere tids kulturminner.

Styrigrenda, gbnr 10/13

Eidsvoll kommune

Kristin Fjærestad

Arkeologisk feltenhet, Akershus fylkeskommune

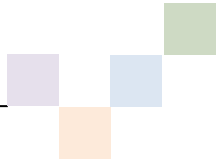

SAKSNR OG NAVN		16/13640 STYRIGRENDA, GBNR10713			
KOMMUNE		EIDSVOLL			
GÅRDSNR. OG NAVN		BRUKSNR. OG NAVN			
10 STYREN NEDRE		13 SKAUERUD			
ØKONOMISK SAMMENDRAG	UNDERSØKELSEN ER UTFØRT AV		DATO/ PERIODE	TYPE ARBEID	TIMER
	KRISTIN FJÆRESTAD		18/11-2016	FORARBEID	3
	KRISTIN FJÆRESTAD		21/11 OG 22/11-2016	ARKEOLOGISK REGISTERING	9
	KRISTIN FJÆRESTAD		9/3-2017	ETTERARBEID	7,5
	SUM				19,5
	FUNN			ASKELOADDEN IDNR.	
	X	INGEN FUNN			
		FUNN AV AUTOMATISK FREDETE KULTURMINNER			
		FUNN AV IKKE AUTOMATISK FREDETE KULTURMINNER			
		UTVIDET REGISTRERING – UTGRAVD			
	NATURVITENSKAPELIGE PRØVER				ANTALL

Innholdsfortegnelse

INNLEDNING	4
Områdebeskrivelse	4
Steds- og gårdsnavn	6
Gårdsnavnsbeskrivelse	6
Automatisk fredete kulturminner	6
Gjenstandsfunn	6
METODE	7
Overflateregistrering	7
Maskinell sjakting	7
UNDERSØKELSEN	9
KONKLUSJON	9
Fotoliste	9
Kartliste	9

Innledning

Bakgrunn for registreringen av automatisk fredete kulturminner er regulering på Skauerud gbnr. 10/13 i Eidsvoll kommune. Registreringen oppfylder undersøkelsesplikten i henhold til kulturminneloven § 9. Utgiftene til registreringen dekkes av tiltakshaver jf. kml § 10. Registreringen ble gjennomført av Kristin Fjærestad i perioden 21.11.-22.11.2016.

Områdebeskrivelse

Berørte gårder:

Gnr./navn	Bnr./navn
10 Styren nedre	13 Skauerud

Undersøkelsesområdet ligger på Styrigrenda sørøst for Eidsvoll sentrum, mellom Styrivegen og Nesvegen. Området består av boligbebyggelse med jordbruksområder mot Vorma i vest og større utmarksområder mot sør og øst.

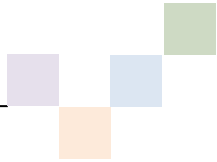
Selve undersøkelsesområdet består i nordre del av en flate på et høydedrag med bolighus. Fra høydedraget er det en bratt skråning mot sørvest, med noe berg, før området flater ut mot Nesvegen. I østre del er hellingen noe svakere fra Styrivegen, også her er det noe berg i dagen. Området var ved registreringen åpent, men var nylig hugget for skog, som tidligere har dekket deler av området. Flaten i sørvest har vært skogfri og gresskledd, mulig tidligere dyrket eller beiteområde.

Foto 1: Deler av planområdet, sett mot nord-nordøst.

Kart 1: Oversiktskart med registreringsområdet markert med sort stiplet linje og kulturminner i nærområdet markert med rødt. Målestokk 1:10 000.

Steds- og gårdsnavn

Gårdsnavnene i et område kan i mange tilfeller fortelle oss mye om bosetningshistorien. Enkelte navn kan knyttes opp til bestemte tidsrom. Andre ganger kan de fortelle om karakteristiske naturtrekk som i dag er tapt, eller gi informasjon om aktivitet som har vært knyttet til området eller gården.

Grunnlaget for den tradisjonelle gårdsnavnskronologien er opplysninger innsamlet og systematisert av Oluf Rygh (1898a-b). Ryghs opplysninger om stedsnavnene og de eldste skriftlige navnbeleggene gir sammen med kjente kulturminner, oldsaksfunn og topografi et utgangspunkt for videre diskusjon av bebyggelsens alder.

Gårdsnavnsbeskrivelse

Ut fra gårdsnavnet er det vanskelig å si når gården første gang kan ha blitt ryddet. Gården er første gang nevnt i skriftlige kilder i 1557

Utdrag fra Rygh:

10. 11. *Styren nedre og øvre. Udt. stýri. -- Styrenn 1557. 1578. 1593.1/1, 1/4. Styren 1666.*

**Stýrin, sms. med vin. 1ste Led kan være den Elvenavnstamme stjórn-, der synes at foreligge i Stjóradalr, Stjórdalen, eller stjór m., Tyr (jfr. Bd. I S. 145). For Elvenavn er her ikke stor Sandsynlighed, da der ikke synes at findes noget Vandløb, hvortil det kunde knyttes. Navnet findes ikke andensteds.*

Automatisk fredete kulturminner

Ca. 130 meter nordvest for undersøkelsesområdet ble det i 2001 registrert to lokaliteter med bosetning- og aktivitetsspor fra jernalderen, id.nr. 64831 og 15534. Den ene lokaliteten ble gravd ut i 2009 av Kulturhistorisk museum.

Gjenstandsfunn

C.nr.	Beskrivelse
12366	Tveegget Sværd af Jern fra ynge Jernalder ; Knappen mangler. Klingen 75 cm. lang, oventil 5 cm. bred. Hjaltene som paa NO. 489; deres Længde 11,7 og 8,5 cm. og Afstanden mellem dem 9,3 cm. F. ved Pløining over en Haug paa Styri i <i>Eidsvold</i> .
12743	Kastespydspids af Jern, 12,1 cm. lang, af Formen NO. 526, dog med bredere Blad, hvis Kanter ere buede. F., sammen med en stor Spydspids af Jern, ved Gravning for en Vandledning paa Aas i <i>Eidsvold</i> , i Gaardsrummet.

Metode

Overflateregistrering

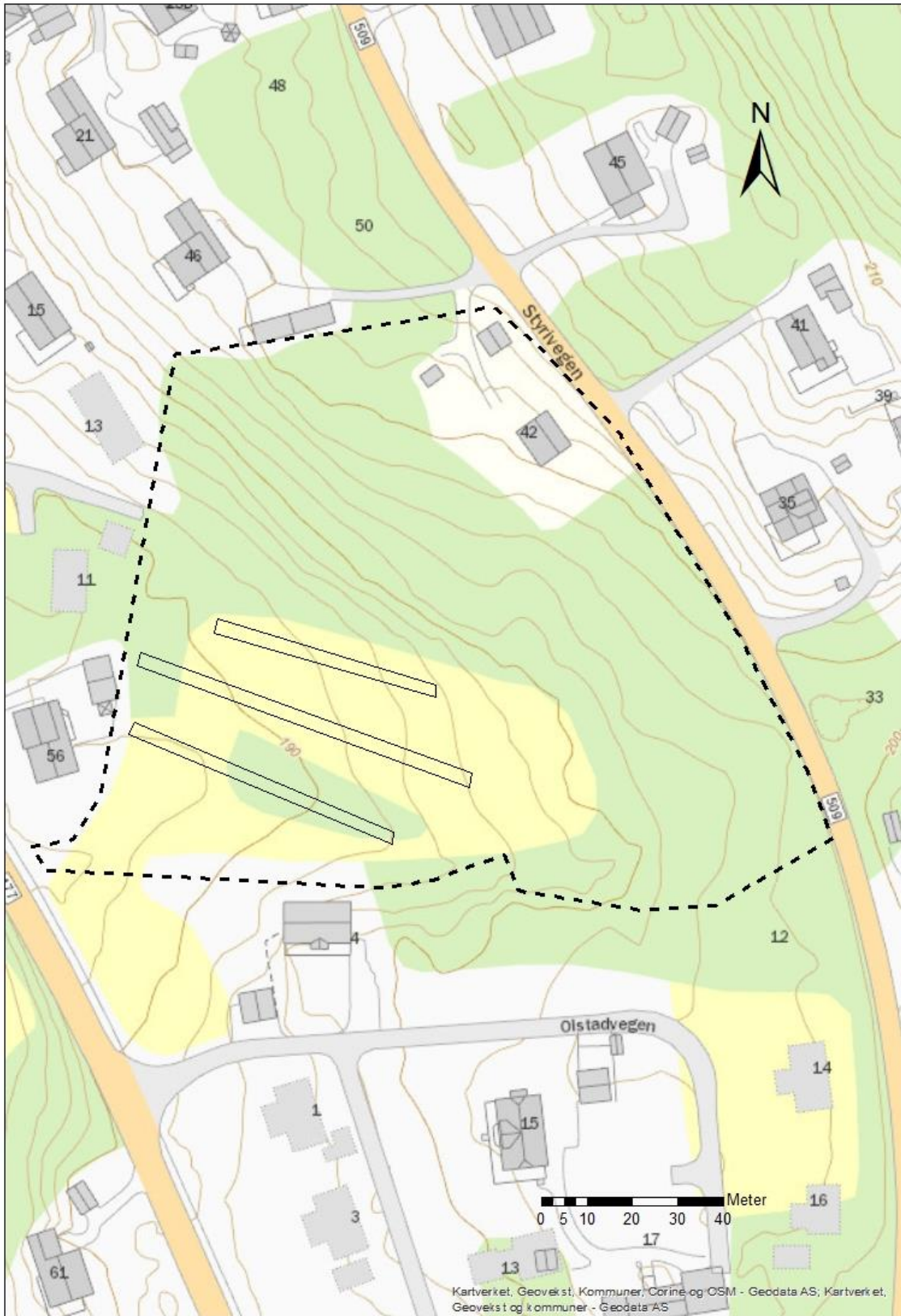
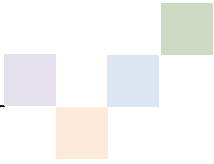
I skog og utmark blir området befart til fots og gjennomgått systematisk visuelt for å se etter synlige kulturminner som gravhauger/røyser, steinstrenger, kullgroper, tjæremiler, tufter, hulveier mfl. Kulturminnene vil fortegne seg som fordypninger, forhøyninger eller som steinansamlinger der størrelse, beliggenhet og form kan gi informasjon om den aktiviteten som har vært i området. Undergrunnen blir sondert ved hjelp av jordbor, en ca. 1 meter lang metallstang der det er frest ut et spor som gjør det mulig å ta ut en profil av undergrunnen. Overflatebefaringen gir også grunnlag for planlegging av ev. videre undersøkelser. Områdets topografi, undergrunn og plassering i forhold til kjente funn i nærområdet vurderes. Aktuelle lokaliseringfaktorer varierer etter landskapsutnyttelse og erverv til forskjellige tider, og landskapet kan ha forandret seg mye frem til i dag.

Maskinell sjakting

I dyrket mark er det vanlig å bruke gravemaskin for å søke etter strukturer skjult under matjorden. Man bruker skuffen som en høvel og skreller av matjorden for å avdekke forhistoriske lag og strukturer. Slike strukturer kan være bosetningsspor i form av kulturlag, tufter, stolpehull, vegggrøfter, kokegroper og ildsteder. Det kan være spor etter erverv i form av dyrkingslag, rydningsrøyser, geiler, steinstrenger, stakketufter, veifar, eller det kan være spor etter gravskikk i form av overpløyde gravhauger, røyser eller flatmarksgraver. Strukturene vil ofte skille seg fra matjord og undergrunn ved at de har annet fyll og konsistens. Ved stor tvil om strukturen er av forhistorisk art kan den snittes for å bekrefte eller avkrefte. Bredde på, og avstand mellom, sjakter blir bestemt av evaluering av undergrunn, prioriteringer og disponibel tid.

Foto 2: Bildet viser sjakt som ble gravd, sett mot nordvest.

Kart 2: Kartet viser registreringsområdet med sjaktene som be gravd i den sørvestre delen. Målestokk 1:1000.

Undersøkelsen

Det ble gravd tre sjakter på flaten i den sørvestre delen av undersøkelsesområdet. Sjaktene var mellom 50-70 meter lange og ca. 3 meter brede. Mot eiendomsgrensene i sør og mot Nesveien er undergrunnen berørt av VA-anlegg og kummer, noe som kom tydelig frem i undergrunnen i den sørvestre sjakten, som ligger i et søkk i terrenget, og var svært omrotet. I de andre sjaktene bestod undergrunnen av gulgrå silt, med berg helt mot vest der terrenget stiger bratt mot nordøst. Ved registreringen var det lagt en stor flishaug på den østre delen av flaten, som begrenset sjaktingen i denne delen.

Resten av området ble overflateregistrert etter synlige kulturminner. I den nordvestre delen går det et gammelt veifar i øst-vest retning i den bratte skråningen nedenfor bolighuset. Veien er i sørvestre kant bygd opp av stein. Helt i nord, ovenfor veifaret er det rester av en bygning. Både veifaret og bygningrestene fremstår som moderne.

Gravemaskinfører var Andris Bukovskis.

Konklusjon

Det ble ikke registrert automatisk fredete kulturminner ved undersøkelsen.

Fotoliste

Foto 1: Deler av planområdet, sett mot nord-nordøst.	4
Foto 2: Bildet viser sjakt som ble gravd, sett mot nordvest.	7

Kartliste

Kart 1: Oversiktskart med registreringsområdet markert med sort stiplet linje og kulturminner i nrområdet markert med rødt. Målestokk 1:10 000.	5
Kart 2: Kartet viser registreringsområdet med sjaktene som ble gravd i den sørvestre delen. Målestokk 1:1000.	8